

Adviesraad Sociaal Domein Voorschoten: Jaarverslag 2023

Inleiding

Er werd geen feest gevierd, maar in 2023 bestond de Adviesraad Sociaal Domein Voorschoten (de ASDV) vijf jaar: een eerste lustrum! Het College van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad hadden in 2017 al besloten tot oprichting van de Adviesraad op basis van de Participatiewet, de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning, met het doel ingezetenen van Voorschoten te betrekken bij het beleid in het sociaal domein en vanuit verschillende invalshoeken te komen tot breed gedragen adviezen en voorstellen op het gebied van sociaal beleid. In 2022 had de Adviesraad gekozen voor een indeling met vier thema's: jeugd (jeugdbeleid, jeugdzorg), Wmo (het brede zorgterrein), werk en inkomen, en participatie (waaronder ook beleidsterreinen als toegankelijkheid en wonen). Rond elk van deze thema's werden contacten gelegd of voortgezet met de gemeente, met uitvoerende instanties, met betrokken professionals en in een enkel geval met de betrokken doelgroep.

Naast de inhoudelijke adviezen aan B&W van Voorschoten, heeft de Adviesraad ook met de gemeente de procedure rondom die adviezen verhelderd en verbeterd. Een goed begrip over ieders rol en verantwoordelijkheid (B&W, ambtelijke organisatie en ASDV) was daarbij noodzakelijk. We gaan wat dat betreft met goede zin 2024 en verder in!

Wisselingen in de ambtelijke organisatie maakten de continuïteit in contacten en afspraken soms wat ingewikkeld. Voor de komende jaren hopen we weer op vaste contactpersonen per thema en een overall contactpersoon voor de ASDV.

Er waren ook wat wisselingen in de samenstelling van de Adviesraad: Collin Eisema nam na vele jaren ASDV (en voorganger Werkgroep Toegankelijkheid) afscheid, maar blijft gelukkig wel op de achtergrond betrokken. Johan Zeilstra kwam onze gelederen gelukkig versterken. Voorzitter Hans Krikke nam na vele jaren afscheid en Bruno van Dunné trad aan als zijn opvolger. Daarnaast kregen we met de komst van Tineke van Rijn nieuwe secretariële ondersteuning in de breedste zin van het woord, wat ons werk aanzienlijk vergemakkelijkte en verbeterde.

End 2023 was de Adviesraad als volgt samengesteld:

Voorzitter: Bruno van Dunné

Secretariaat: Tineke van Rijn

Thema jeugd: Hans Janssen

Thema Wmo/zorg: Jan Daniëls, Johan Zeilstra

Thema Werk & Inkomen: Els van Erp-Damen, Enny van Leeuwen

Thema Participatie: Arthur Pereboom

Aan het eind van 2023 waren in de Adviesraad de volgende functies vacant:

- één lid van de Adviesraad voor het thema Jeugd
- één lid van de Adviesraad voor het thema Participatie

Adviezen

- ongevraagd advies betreffende regie op uitvoering Wmo

- advies Beleidsregels Wmo
- ongevraagd advies na rapport armoederegisseur Voorschoten Voor Elkaar
- advies Beleidsplan voorschoolse educatie
- advies Beleidsplan Sociaal Domein
- advies Verordening Re-integratie en Participatie
- ongevraagd advies na Regiovisie huiselijk geweld

Jeugd

Het aandachtsgebied Jeugd ('Opvoeden en opgroeien') omvat het brede jeugdbeleid: van primaire preventie, kinderopvang, voor- en voorschoolse educatie tot en met jeugdhulp/jeugdzorg, de aansluiting jeugdhulp-onderwijs en passend onderwijs. De ASDV onderhoudt contact met de gemeente en koos er, net als in 2022, voor om vooral het oor te luisteren te leggen bij professionals in Voorschoten die werken met kinderen, jongeren en/of hun ouders. Daarmee kan in adviezen de 'stem' van ouders, kinderen en jongeren in Voorschoten indirect doorklinken.

In 2023 werd kennisgemaakt met een jongere die het voornemen had in Voorschoten een jongerenraad op te richten en daarvoor al een aantal contacten had gelegd. Afgesproken werd elkaar te informeren en, waar dat zinvol zou zijn, samen te werken.

- **Voor- en Voorschoolse Educatie.** De Adviesraad gaf de gemeente het advies om ernaar te streven alle geïndiceerde kinderen met een dreigende ontwikkelingsachterstand met een programma te bereiken en om ervoor te zorgen dat kinderopvangcentra daartoe gecertificeerd worden. Ook raadde de Adviesraad aan om een concreet plan te maken om de betrokkenheid van ouders bij VVE-activiteiten te vergroten.
- **Sociaal Café.** Net als in 2022 werd ook in dit verslagjaar een sociaal café georganiseerd. Dit keer met als thema 'Huiselijk geweld en kindermishandeling'. Er was alle aanleiding voor een brede discussie over het thema: partnergeweld en kindermishandeling komen eind 2022 in Voorschoten meer voor dan gemiddeld. In de regio Hollands Midden hoort Voorschoten bij de absolute 'koplopers'. Alleen ouderenmishandeling blijkt hier stabiel voor te komen terwijl dat in de rest van het land en in de regio juist stijgt. Al met al een zorgwekkend beeld. Wat door professionals vooral werd aangegeven: huiselijk geweld en kindermishandeling veroorzaken vaak crisissituaties, maar hulp laat nog wel eens op zich wachten. Voor een deel komt dat door bureaucratie, voor een deel ontbreken samenwerkingsverbanden zoals wijkteams waarin meerdere organisaties met elkaar overleggen en samenwerken. De ASDV schreef naar aanleiding van het sociaal café een ongevraagd advies om naar aanleiding van de op dat moment voorliggende regiovisie huiselijk geweld, een plan van aanpak op te stellen. Daarin kan het college aan de gemeenteraad kunnen voorleggen welke stappen worden gezet om de regiovisie in Voorschoten te implementeren. Dit bevordert de interdisciplinaire

samenwerking, verbetert de spoedeisende hulp en realiseert zo een systeemgerichte benadering. Daarmee kan de gemeente een nieuwe impuls en een verbeter slag geven aan de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in Voorschoten.

Wmo

In onze adviezen betreffende het Wmo-beleid van de gemeente en periodieke gesprekken met diverse ambtenaren van de gemeente zijn diverse suggesties en vragen van de zijde van de Adviesraad aan de orde gesteld. Daarover werd vaak niet een duidelijk standpunt van de politieke en ambtelijke top van de gemeente verkregen. Aan de ASDV werd onvoldoende teruggekoppeld tot welke veranderingen deze in de praktijk hebben geleid. Dit betrof de volgende onderwerpen:

- **Wachttijden.** De termijn waarop hulpvragers antwoord krijgen op hun hulpvraag is langer dan wettelijk is voorgeschreven. Hoeveel extra tijd gemoeid is als ook andere partijen moeten worden ingeschakeld is onduidelijk.
- **Het cliënt-ervaringsonderzoek Wmo.** Dit dient aan het Rijk en de gemeenteraad te worden gerapporteerd. Wij hebben een uitgebreid onderzoek voorgesteld dat inzage biedt in hoe hulpvragers de aan hen verstrekte hulpvarianten hebben ervaren en of er suggesties zijn voor verbeteringen.
- **De aanmelding en toegang tot hulpverlening.** Deze verlopen via twee kanalen. Wij adviseerden om te kiezen voor 1 interdisciplinair team bestaande uit de WMO-consultant en een VVE intakemedewerker. deel uitmaken.
- **Onafhankelijke Cliëntondersteuning.** Deze taak is neergelegd bij VVE en omvat vooral situaties in het kader van de Wmo. Wij adviseerden dit in een beleidsdocument vast te leggen. Op het terrein van Werk en Inkomen, onderwijs en wonen is geen vorm van onafhankelijke ondersteuning vanuit het cliëntenbelang.

Werk en Inkomen en armoedebeleid

- **Beleidsplan Re-integratie en Participatie.** In 2023 werd het algehele beleid op dit domein herzien. Er kwam meer aandacht voor maatwerk in de vorm van coaching, scholing en nazorg voor cliënten die naar betaald werk werden geleid. Dit gold ook voor mensen met een wat grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Voor inwoners die een bijstandsuitkering ontvangen, maar niet kunnen participeren in een betaalde baan werd in het Beleidsplan een andere aanpak voorgesteld. Die houdt in dat men niet meer uitgaat van een gedwongen tegenprestatie, maar van hetgeen men nog wèl kan en wil om mee te doen met de maatschappij. Dat kan een vorm van vrijwilligerswerk of mantelzorg zijn, allebei zeer waardevol voor onze samenleving.
- **Armoedebeleid** De armoederegisseur van Voorschoten Voor Elkaar had in december 2022 een rapport uitgebracht over deze problematiek in onze gemeente. Aangezien een reactie van het college uitbleef hebben wij in maart 2023 een ongevraagd advies uitgebracht aan het gemeentebestuur. Als antwoord werd de ASDV medegedeeld dat de gemeente het algehele minimabeleid wilde actualiseren. Er kwam een onderzoek van de Rekenkamer naar het bereik van de minimaregelingen door bureau Purpose, met een enquête onder ervaringsdeskundigen. Dit rapport is met ons gedeeld in de

tweede helft van 2023. Het armoedebeleid is een lokale zaak, waarbij eigen politieke keuzes door het gemeentebestuur mogelijk zijn. Niettemin wordt ook een groot deel van dit beleid, de zogenaamde minimaregelingen, uitgevoerd door de consultants en administratieve medewerkers in Leidschendam-Voorburg.

- Het minimabeleid wordt na bestudering van het rapport van de Rekenkamer en de aanbevelingen daarin, in de loop van 2024 geactualiseerd. De wethouder heeft toegezegd dat hierover in februari een Koersdocument naar de gemeenteraad gestuurd zal worden. De afdeling Werk en Inkomen houdt contact met ervaringsdeskundigen om suggesties op te halen. In 2024 zal de ASDV op het Beleidsplan actualisatie Minimabeleid en het algehele armoedebeleid van de gemeente advies uitbrengen. Dit plan wordt in september 2024 naar de Raad gestuurd worden.

Financiën

De ASDV heeft in 2023 een subsidie van de gemeente Voorschoten gekregen van € 18025 en heeft kosten gemaakt ter hoogte van € 8624.